

До
Председателя на
Общински съвет Шумен

ДОКЛАДНА ЗАПИСКА
от Любомир Христов –
кмет на Община Шумен

Относно: Годишен доклад за наблюдението на изпълнението на Общинския план за развитие на Община Шумен 2021 – 2027 г. за 2022г.

УВАЖАЕМА ГОСПОЖО АСПАРУХОВА,

В изпълнение на задълженията ми по чл. 23, т. 4 от Закона за регионалното развитие Ви представям Годишен доклад за наблюдение на изпълнението на Плана за интегрирано развитие на община Шумен за одобряване от общинския съвет. Съгласно чл. 24, т. 4 от Закона Общинският съвет одобрява годишните доклади за наблюдение на изпълнението на плана за интегрирано развитие на общината по предложение на кмета на общината.

Във връзка с изложеното предлагам Общинският съвет да приеме следното

РЕШЕНИЕ:

1. Одобрява Годишен доклад за наблюдение на изпълнението на Плана за интегрирано развитие на Община Шумен 2021 – 2027 г. за 2022г.

Приложение: Съгласно текста.

Любомир Христов
Кмет на Община Шумен

**ГОДИШЕН ДОКЛАД
ЗА НАБЛЮДЕНИЕТО НА
ИЗПЪЛНЕНИЕТО НА
ОБЩНСКИЯ ПЛАН ЗА РАЗВИТИЕ
НА ОБЩИНА ШУМЕН 2021-2027г.
за 2022г.**

Въведение

Планът за интегрирано развитие на община Шумен 2021-2027 година е приет с решение № 487 от 30.09.2021 г. на Общинския съвет и е основният документ за комплексното развитие на общината за програмния период 2021-2027 г. Съгласно чл. 13, ал. 1 от ЗРР в него се определят средносрочните цели и приоритети за развитие на устойчив социално-икономически и инфраструктурен комплекс, благоустроена селищна и съхранена природна среда. Планът определя средносрочните цели и приоритети за устойчиво развитие на общината и връзките ѝ с други общини в съответствие с Интегрираната териториална стратегия за развитие на Североизточния район и е разработен за седем годишен срок.

Основната цел на Плана за интегрирано развитие на община Шумен е да се очертаят рамките и възможните интервенции, водещи до устойчивото и интегрирано развитие на комплекса от природни дадености, на икономическите и социални сектори, на човешкия ресурс и потенциал. Цел на плана е и опазването на природната среда и прилагането на екологичните норми и изисквания. На общинско ниво ПИРО осигурява пространствена, времева и фактическа координация и интеграция на различни политики и планови ресурси. С появата на този план се прилага стратегическата и законодателна рамка на политиката за регионално развитие, насочена и към по-доброто отчитане на местните специфики и на разполагаемите ресурси и потенциали за комплексното и устойчиво развитие на общината.

Планът за интегрирано развитие на община Шумен 2021-2027 е модифициран вариант на досега действащите общински планови документи, които се реализираха в предишните два програмни периода. Планът за интегрирано развитие е част от системата от стратегически документи, интегриращи регионалното и пространственото развитие. Аспектът за интегрираност се изразява с корелация на ПИРО с действащия Общ устройствен план на общината, т.е. на регионалното развитие с устройственото планиране. С ПИРО се идентифицират проблемите в досегашното развитие и се определят възможностите за комплексно и устойчиво развитие на основата на разполагаемите ресурси и потенциали. Утвърдените от Министъра на регионалното развитие и благоустройството „Методически указания за разработване и прилагане на планове за интегрирано развитие на община (ПИРО) за периода 2021-2027 г.“, определят съдържателната структура на Плана за интегрирано развитие на община Шумен. За изработването му е

приложен методически подход, включващ в последователен ред няколко основни стъпки. На основата на аналитичните проучвания и на формулираните констатации и изводи от достигнатото състояние се оформя SWOT – анализ.

Формулираните приоритети и цели и съдържащите се в тях мерки са включени в стратегическата част на плана. Те представят в конкретен вид стратегията за постигане на целите на ПИРО. Отчита се и изискването за корелация с другите основни планови документи и секторни стратегии и програми както на национално и регионално, така и на местно (общинско) ниво. Програмата за реализация е основна част в структурата на ПИРО – Шумен 2021-2027. В нея се съдържа Индикативният списък на приоритетите, целите и мерките на плана, в който са представени и голям брой дейности - проектни идеи и конкретно формулирани проекти в различен етап на проектна готовност. Те са отнесени към формулираните приоритети и мерки. В плана са посочени още източниците за финансиране на определените приоритети, мерки и дейности, както и възможните срокове за тяхната реализация. Нов момент в структурата на ПИРО е предложението за определяне на обособени части от територията на общината, които разполагат с ресурс и потенциал за ускорено развитие. Тези части от територията са представени като зони за въздействие (зони за целенасочено подпомагане). Те са два типа – градски зони и зони, формирани на функционален принцип. В ПИРО е представена и съдържателната рамка на Програма за по-нататъшно развитие и утвърждаване на туризма като икономическа дейност и сектор, свързан с популяризиране на общината като по-разпознаваема туристическа дестинация. Важно изискване при изработване на ПИРО е включването на различни партньори (представители на бизнеса, на НПО, на гражданите и др.) които да правят предложения за развитието както на отделните сектори, така и за възможностите за постигане на устойчиво развитие на общината. Партньорите следва да участват активно в различни форми на обсъждания на ПИРО.

Определените цели и приоритети за развитие на община Шумен в периода 2021-2027 г. са в съответствие с целите и стратегиите на Националната програма за развитие България 2030, Актуализираната национална концепция за пространствено развитие, Интегрираната териториална стратегия за Североизточен регион за планиране от ниво 2, както и целите на политиките на ЕС за сближаване и регионално развитие след 2020 г.

Визията по своята същност формира дългосрочната рамка за комплексното интегрирано и устойчиво развитие на общината. Тя очертава основните насоки за развитието на общината, като изразява представата за най-благоприятното желано развитие - такова каквото желаем то да бъде. При формулиране на Визията се отчитат съдържащите се в SWOT анализа възможности за развитието на общината, наличните ресурси и потенциали, с които разполага общината, както и възможните ограничители (заплахи) за очакваното развитие. Визията се разглежда като предизвикателно виждане, кратко формулирано послание за нещо желано, което си представяме и което искаме се случи. В съдържателно отношение визията за общината е трайната представа за качествените ѝ характеристики, за нейния облик, който искаме тя да притежава през следващите години.

В ПИРО – Шумен 2021-2027 се предлага следната ВИЗИЯ, която леко модифицира Визията от ОПР 2014-2020 г.: „Община Шумен – устойчиво развита самоуправляваща се европейска териториална общност, с потенциал за устойчиво, комплексно развитие, с качествена селищна среда, съхранена природа и социализирано културно и историческо наследство, привлекателно място за живеене и развитие на бизнес.“

Приоритетите определят основните направления в развитието, рамкирани от формулираната визия. Те имат отношение към развитието на отделните сектори на социално-икономическия и инфраструктурен комплекс на общината и допринасят за комплексното и устойчивото ѝ развитие. По подобие на ОПР на община Шумен 2014-2020 г. и в ПИРО – Шумен 2021-2027 се предлагат 4 приоритета. Всеки от тях е свързан с по няколко стратегически цели, а те от своя страна – с по няколко по-конкретно формулирани мерки. При обосноваване на отделните приоритети са отчетени визията на общината, общите насоки за развитие на общината и изискванията за постигане на устойчивото развитие. Приоритетите са ориентирани към предизвикателствата за развитие на общината – правилно насочване на инвестиционния ресурс, подобряване на ефективността и на ефикасността на интервенциите в отделните сектори и постигане на синергичен ефект.

В ПИРО – Шумен 2021-2027 г. са включени следните приоритети:

Приоритет 1. Устойчиво, конкурентоспособно икономическо развитие на общината.

Приоритет 2. Развитие на човешкия потенциал чрез качествено образование, здравеопазване, социални услуги, спорт и култура.

Приоритет 3. Устойчива селищна и екологична среда.

Приоритет 4. Балансирано развитие на свързаността и достъпността и намаляване на териториалните различия.

Формулирането на първия приоритет се базира само на състоянието на местната икономика и на инвестиционния интерес в развитието на традиционни и на перспективни производства. Предизвикателствата в следващите 7 години са насочени към интервенции и провеждане на политики към:

- инвестиране в енергиен преход;
- зелени инвестиции;
- кръгова икономика;
- приспособяване към изменението на климата и др.

В сферата на индустриалното развитие и на дейности от другите икономически сектори (аграрен и услуги) ще се разчита както на производства, които са с многогодишни традиции, така и на нови икономически дейности които ще повишат конкурентоспособността на местната икономика. Това изисква:

- Провеждане на политика от страна на бизнеса и подкрепата ѝ от местните власти, насочена към подобряване на бизнес климата, привличане на инвестиции в ново технологично оборудване и въвеждане на съвременни технологии, подобряване на конкурентоспособността на произведената продукция.

- По-ефективно използване на наличните ресурси в аграрния сектор за увеличаване дела на биологичната продукция.
- По-пълно използване на потенциала на общината и наличните ресурси за развитие на устойчив, конкурентоспособен туризъм.
- Осигуряване на млади кадри с добра квалификация и производствен опит в различните икономически дейности.

Вторият приоритет има пряко отношение към подобряване качествата на човешкия ресурс и предлагане на адекватни грижи за неговото здраве, грижи за лицата с увреждания и в риск, създаване на условия за отдых и спорт. Инвестициите в човешките ресурси са свързани не само с туширане на демографските проблеми – намаляване броя и застаряването на населението, а и подобряване на качествата на образованието и квалификацията на работната сила, подобряване на здравния и социалния статус и др. Този приоритет има отношение към:

- Подобряване на качествата на човека като основна производителна сила - по-добро образователно равнище и по-висока квалификация и умения на работната сила.
- Активизиране на диалога на бизнеса с образователните институции за подготовка на кадри за нуждите на местната икономика с ангажименти на бизнеса за тяхната заетост.
- Социална подкрепа на уязвими лица и групи и на такива, изпаднали в риск.
- По-високо качество на предлаганите публични услуги в сферата на образованието, здравеопазването, културата, спорта и др.

Третият приоритет е насочен към подобряване качествата на селищната среда – развитие на базовата инфраструктура – улична мрежа и площадни пространства, зелена система, инженерни мрежи и др. Със сериозни предизвикателства на протичащите климатични промени и тяхното минимизиране е съхраняване екологичните качества и на чиста околна среда. В този приоритет са включени стратегически цели и мерки насочени към:

- Подобряване на осигуряване на общината с устройствени планове.
- Действия за опазване и по-ефективно използване на наличните природни ресурси (земяделски земи, горски територии, вода и др.) с цел те да могат да бъдат използвани и от следващите поколения.
- Подобряване на водостопанския сектор за „щадящо“ използване на водните ресурси, които ще стават все по-ограничени.
- Развитие на зелени инвестиции и кръгова икономика, енергиен преход към енергийна ефективност и др.
- Подобряване на управлението на отпадъците и опазване на природната среда.

Този приоритет е не само с чисто екологични измерения, а и с такива, насочени към устойчивото развитие на общината. Той има отношение и към развитието на редица икономически дейности, като екологичното земеделие, туризма и др. Подобряването на някои елементи на селищната среда от гледна точка на екологичните изисквания също е предмет на приоритет.

Четвъртият приоритет е насочен към дефиниране на стратегически цели за използване и подобряване на възможностите за различните форми на свързаност – транспортна и цифрова, както и по-тясната интеграция на община Шумен с останалите общини в област Шумен. Този приоритет има отношение и към административните и другите обслужващи функции на гр. Шумен в областен и междуобластен аспект. Целите, свързани с приоритета са свързани със следните основни направления:

- Усъвършенстване на транспортно-комуникационния модел в общината, гарантиращ по-лесен транспортен достъп.

- Подкрепа за развитие на информационно-комуникационните технологии за формиране на „електронна“ община.

- Укрепване на междуобщинското сътрудничество.

По Приоритет 1: „Устойчиво, конкурентоспособно икономическо развитие на общината“ са формулирани следните стратегически цели:

- Стратегическа цел 1.1. Развитие на иновативен, технологично обновен и енергоефективен индустриален сектор;

- Стратегическа цел 1.2. Разширяване на съществуващи и изграждане на нови съвременни индустриални и логистични зони и паркове;

- Стратегическа цел 1.3. Развитие на конкурентен, биологично ориентиран аграрен сектор.

- Стратегическа цел 1.4. Засилване на икономическата активност чрез развитие на устойчив туристически сектор.

Приоритет 2 на ПИРО „Развитие на човешкия потенциал чрез качествено образование, здравеопазване, социални услуги, спорт и култура“, включва стратегическите цели, формулирани по следния начин:

- Стратегическа цел 2.1. Приобщаващо и равностойно качествено образование

- Стратегическа цел 2.2. Подобряване на образователните и квалификационни умения на работната сила, съобразени с реалните потребности на пазара на труда.

- Стратегическа цел 2.3. Инвестиции в качествени публични услуги

- Стратегическа цел 2.4. Подобряване на образователната, социална, културна и спортна инфраструктура и достъпа до нея.

Приоритет 3 на ПИРО „Устойчива селищна и екологична среда“ е свързан със следните цели:

- Стратегическа цел 3.1. Подобряване на публичната селищна среда.

- Стратегическа цел 3.2. Развитие на ресурсоощадящ В и К сектор.

- Стратегическа цел 3.3. Въвеждане на мерки за енергийна ефективност.

- Стратегическа цел 3.4. Развитие на иновативни системи за управление на отпадъците.

- Стратегическа цел 3.5. Управление на риска от климатичните промени.

Приоритет 4 на ПИРО „Балансирано развитие на свързаността и достъпността и намаляване на териториалните различия.“, включва следните стратегически цели:

- Стратегическа цел 4.1. Планово устройствено осигуряване на общината и населените места.

- Стратегическа цел 4.2. Подобрена транспортна и логистична инфраструктура.

- Стратегическа цел 4.3. „Електронна община“ – управление чрез разширена цифрова свързаност и дигитална среда.

- Стратегическа цел 4.4. Разширено взаимноизгодно междуобщинско сътрудничество.

Дейностите, които са включени в Програмата за реализация на ПИРО са обединени в отделни мерки. От всичките инструменти на Стратегията на ПИРО – Шумен 2021-2027, те са с най-висока конкретност. Съобразно възприетия методически подход, всяка стратегическа цел включва няколко мерки. Целият набор от мерки по отделните стратегически цели е включен в Програмата за реализация на ПИРО и е представен в приложението.

ИНСТРУМЕНТИ НА СТРАТЕГИЯТА НА ПИРО – ШУМЕН 2021-2027

Приоритети (П)	Стратегически цели (СЦ)	Мерки (М)
П.1. УСТОЙЧИВО, КОНКУРЕНТОСПОСОБНО ИКОНОМИЧЕСКО РАЗВИТИЕ НА ОБЩИНАТА	<ul style="list-style-type: none"> • СЦ 1.1. Развитие на иновативен, технологично обновен и енергоефективен индустриален сектор 	<p>М.1.1.1. Създаване, промотиране и подкрепа на местни иновационни стратегии</p> <p>М.1.1.2. Реновиране на съществуващи и изграждане на нови производствени зони;</p>
	<ul style="list-style-type: none"> • СЦ 1.2. Разширяване на съществуващи и изграждане на нови съвременни индустриални и логистични зони и паркове; 	<p>М.1.2.1. Подкрепа на инвестиционен интерес за иновативни, високотехнологични производства</p> <p>М.1.2.2. Подкрепа на съвместни инициативи на стартиращи предприятия и инвеститори за насърчаване на предприемачеството</p>

	<ul style="list-style-type: none"> • <i>СЦ 1.3. Развитие на конкурентен, биологично ориентиран аграрен сектор.</i> 	<p><i>М.1.3.1. Подкрепа на млади фермери;</i> <i>М.1.3.2. Подкрепа на научното обслужване за развитие на биологичното животновъдство</i></p>
	<ul style="list-style-type: none"> • <i>СЦ 1.4. Засилване на икономическата активност чрез развитие на устойчив туристическия сектор</i> 	<p><i>М.1.4.1. Развитие на устойчив туризъм чрез разширяване на предлаганите туристически продукти</i> <i>М.1.4.2. Разширяване участието на община Шумен като туристическа дестинация в националния и международния туристически пазар;</i> <i>М.1.4.3. Създаване и промотиране на интегрирани туристически продукти</i> <i>М.1.4.4. Развитие на туристическата инфраструктура</i></p>
<p>П.2. РАЗВИТИЕ НА ЧОВЕШКИЯ ПОТЕНЦИАЛ ЧРЕЗ КАЧЕСТВЕНО ОБРАЗОВАНИЕ, ЗДРАВЕОПАЗВАНЕ, СОЦИАЛНИ УСЛУГИ, СПОРТ И КУЛТУРА</p>	<ul style="list-style-type: none"> • <i>СЦ 2.1. Приобщаващо и равностойно качествено образование</i> 	<p><i>М.2.1.1. Разширяване на иновативни педагогически дейности и практики;</i> <i>М. 2.1.2. Инвестиции за развитие на качествено и приобщаващо образование</i></p>
	<ul style="list-style-type: none"> • <i>СЦ 2.2. Подобряване на образователните и квалификационни умения на работната сила, съобразени с реалните потребности на пазара на труда.</i> 	<p><i>М.2.2.1. Разширено приложение на модела за дуално обучение съобразно потребностите</i></p>

	<ul style="list-style-type: none"> • СЦ 2.3. Инвестиции в качествени публични услуги 	<p><i>М 2.3.1. Разширяване на иновативни форми на образователния процес</i></p> <p><i>М..2.3.2. Подобрена организация и улеснен достъп до здравеопазване и социално подпомагане</i></p> <p><i>М 2.3.3. Мерки за въвеждане на електронно образование и електронно здравеопазване</i></p>
	<ul style="list-style-type: none"> • СЦ 2.4. Подобряване на образователната, социална, културна и спортна инфраструктура и достъпа до нея 	<p><i>М. 2.4.1. Подобряване качествата на образователната инфраструктура</i></p> <p><i>М.2.4.2. Подобряване качествата на здравната социалната инфраструктура;</i></p> <p><i>2.4.3. Подобряване качествата на инфраструктурата за културни и спортни дейности</i></p>
<p>П.3. УСТОЙЧИВА СЕЛИЩНА И ЕКОЛОГИЧНА СРЕДА</p>	<ul style="list-style-type: none"> • СЦ 3.1. Подобряване на публичната селищна среда 	<p><i>М.3.1.1.Подобряване качествата на жилищната среда (междублокови пространства и др.) в гр. Шумен</i></p> <p><i>3.1.2. Подобряване на качествата на представителни (централни) части в населените места;</i></p> <p><i>3.1.3. Подобряване качествата на уличната мрежа, парковата и зелената система</i></p>

	<ul style="list-style-type: none"> • <i>СЦ 3.2. Развитие на ресурсощадящ В и К сектор.</i> 	<p><i>М.3.2.1. Подобряване на съществуващата и изграждане на нови участъци на водопроводната мрежа в населените места</i></p> <p><i>М.3.2.2. Разширявани на канализационната мрежа и изграждане на нови ПСОВ в населените места</i></p> <p><i>М.3.2.3. Осигуряване на алтернативни водоизточници от дълбоки сондажи за водоснабдяване на гр. Шумен и населените места</i></p>
	<ul style="list-style-type: none"> • <i>СЦ 3.3. Въвеждане на мерки за енергийна ефективност,</i> 	<p><i>М.3.3.1. Подобряване на енергийната ефективност и ефективността на сгради – публична собственост</i></p> <p><i>М. 3.3.2. Въвеждане на енергоефективни мерки в производствените предприятия и в жилищния сектор;</i></p> <p><i>М 3.3.3. Въвеждане на мерки за енергоефективност и умно управление големи консуматори на електроенергия в публичния сектор на общината</i></p> <p><i>М.3.3.4.Подкрепа на частния сектор за развитие на зелена енергия</i></p>

	<ul style="list-style-type: none"> • <i>СЦ 3.4. Развитие на иновативни системи за управление на отпадъците.</i> 	<p><i>М.3.4.1 Внедряване на съвременни системи за отпадъците</i></p>
	<ul style="list-style-type: none"> • <i>СЦ 3.5. Управление на риска от климатичните промени</i> 	<p><i>М. 3.5.1. опазване и възстановяване на биологичното разнообразие;</i></p> <p><i>М.3.5.2. Подобряване на капацитета за действия по превенция срещу природни бедствия и аварии</i></p>
<p>П.4. БАЛАНСИРАНО РАЗВИТИЕ НА СВЪРЗАНОСТТА И ДОСТЪПНОСТТА И НАМАЛЯВАНЕ НА ТЕРИТОРИАЛНИТЕ РАЗЛИЧИЯ</p>	<ul style="list-style-type: none"> • <i>СЦ 4.1. Планово устройствено осигуряване на общината и населените места</i> 	<p><i>М. 4.1.1. Актуализация на действащи и изработване на нови подробни устройствени планове</i></p>
	<ul style="list-style-type: none"> • <i>СЦ 4.2. Подобрена транспортна и логистична инфраструктура.</i> 	<p><i>М. 4.2.1. Подобряване на транспортната система - рехабилитация и поддържане на общински пътища и пътища от РПМ;</i></p> <p><i>М.4.2.2. Развитие на система за интегриран градски транспорт</i></p> <p><i>М. 4.2.3. Развитие на логистични центрове</i></p>
	<ul style="list-style-type: none"> • <i>СЦ 4.3. „Електронна община“ – управление чрез разширена цифрова свързаност и дигитална среда</i> 	<p><i>М. 4.3.1. Развитие на електронните услуги в общината</i></p> <p><i>М.4.3.2. Мерки за създаване на интелигентни системи за видеонаблюдение, на</i></p>

		<i>уличното осветление, на транспортния трафик и др.</i>
	<ul style="list-style-type: none"> <i>СЦ 4.4. Разширено взаимноизгодно междуобщинско сътрудничество.</i> 	<i>М. 4.4.1. Взаимноизгодно сътрудничество със съседните общини</i>

Промени в демографската картина и социалната сфера

От началото на програмния период при базова 2020 г. продължават да се задълбочават негативните тенденции в изменението на възрастовата структура на населението. Налице е продължаващ процес на демографско остаряване, който се изразява в увеличаване на абсолютния брой и относителния дял на населението на възраст 65 и повече навършени години. Към 2021 г. населението в област Шумен на 65 и повече навършени години е 24.6% от населението на областта, населението във възрастовата група 15 – 64 навършени години е 62.1%, а дялът на най-младото население във възрастовата група 0 – 14 е 13.3%. Общият коефициент на възрастова зависимост в област Шумен, изчислен по данни от Преброяване 2021, е 61.1, или на 100 лица във възрастовата група 15 – 64 навършени години се падат 61 лица под 15 и на 65 и повече години.

Възпроизводството на трудоспособното население се характеризира най-добре чрез коефициента на демографско заместване, който показва съотношението между броя на влизащите в трудоспособна възраст (15 – 19 г.) и броя на излизащите от трудоспособна възраст (60 – 64 г.). В област Шумен по данни от Преброяване 2021 това съотношение е 59.5.

Населението в трудоспособна възраст в област Шумен към 2021 г. е 87 644 души, или 57.9% от населението на областта. Населението над трудоспособна възраст е 42 201 души, или 27.9%, а под трудоспособна възраст – 21 620 души, или 14.3% от населението на областта.

През 2022 г. в област Шумен икономически активните лица на възраст 15 – 64 навършени години са 82.4 хиляди, като в сравнение с 2021 г. коефициентът на икономическа активност се увеличава с 1.6 процентни пункта и достига 76.4%. Общият брой на заетите лица от населението на 15 и повече навършени години достига 73.4 хил., от които 38.8 хил., или 52.9%, са мъже и 34.6 хил., или 47.1% са жени. Заетите лица на възраст 15 – 64 навършени години са 71.0 хил., от които 37.5 хил. (52.8%) мъже, а 33.5 хил. (47.2%) – жени. В посочения възрастов интервал най-голям е дялът на заетите в граници от 45 до 54 години и от 35 до 44 години, съответно 30.0% и 24.4%, а най-нисък – във възрастта от 15 до 24 години – 4.6%.

Застаряването на работната сила в условия на динамичен пазар на труда с постоянно променящи се изисквания към квалификацията и професионалните

умения на заетите поражда необходимостта от непрекъснато повишаване на общия потенциал и учене през целия живот на работната сила. Проблемът с деформираната възрастова структура на територията е сериозен, тъй като днешната структура ще определя възпроизводството на населението и на работната сила през следващите десетилетия. Очаква се тенденцията на намаляване на населението в трудоспособна възраст да се запази и през следващите години. За община Шумен, както и за областта, е налице процес на демографско остаряване, изразяващ се в намаляване на абсолютния брой и относителния дял на населението под 20 години и увеличаване на дела на населението на 65 и повече години. Прогнозите на Националния статистически институт са, че този процес ще продължи и в следващите години. Промените във възрастовата структура през последните години се характеризират с увеличаване относителния дял на лицата над 65-годишна възраст и намаляване дела на детското население и населението в трудоспособна възраст.

Застаряването на населението поражда редица здравни, социални и икономически проблеми. Увеличените потребности от здравни грижи и социално подпомагане водят до увеличаване на разходите в тези сфери и необходимост от по-големи ресурси.

Данните показват, че в сравнение с 2020 г. за 2022 г. населението в селата на общината запазва относителния си дял – 12.29% при 12.17 % за 2020 г.

Ситуация на пазара на труда

Сравнително бързото възстановяване на пазара на труда на територията на община Шумен е последица от подобряването на икономическата конюнктура в общината, поне що се отнася до положителния ефект върху пазара на труда, както и сравнително високата трудова мобилност на населението, не се наблюдава и сериозен проблем с квалификацията и образованието на работоспособното население. 9,2 процента е равнището на безработица в Шуменска област през 2021 г., или с 1,8 на сто по-ниско спрямо предходната година. Броят на безработните младежи е намалял и в края на 2021 г. те са 639 или 10,5% от всички регистрирани. В община Шумен за 2021 г. средногодишното равнище на безработица е 3,6%, с 1 пункт по-ниско спрямо 2020 г.

За миналата 2022 година безработицата в Шуменско достигна нива, по-ниски от тези преди пандемията от коронавирус. Средногодишното равнище на безработица в Шуменска област за 2022 г. е 7,8 процента. Спадът спрямо предходната година е 1,4 процентни пункта. Регистрираните безработни в Бюрата по труда от областта за 2022 година са 5 936, при 7 028 за предходната година. В община Шумен равнището на безработица за изминалата 2022 година е средно 2,8%, при 3,6 на сто за 2021 година, като регистрираните безработни са с 335 по-малко. Намаление се отчита както при продължително безработните в региона, така и при младежите без осигурена заетост. Малко над 1600 души от групата на неактивните на пазара на труда са били привлечени и са ползвали услугите на Агенцията по заетостта, чрез организиране на трудови борси, информационни събития, срещи със завършващите образование, както и чрез работата на младежки, ромски, трудови медиатори и др.

Стимулирането на заетостта на пазара на труда в община Шумен е необходимо условие за растежа в развитието на местната икономика. Разкриването на нови работни места и създаването на устойчива заетост е предпоставка и за подобряването на демографско-социалната среда в община Шумен. По-голяма част от трудовите ресурси на общината са съсредоточени в нейния административен център – Шумен. Трайната заетост в малките населени места на общината намалява, както и делът на новоразкритите работни места по селата. Продължават миграционните процеси на работна ръка от селата към административният център.

Въпреки ясно изразената тенденция на намаляване на безработицата на територията на община Шумен все още съществуват рискови групи на пазара на труда, към които са насочени специални политики. Много фирми от региона и отделни лица се възползват от възможностите, предоставени от оперативните програми за засилване на икономическата активност, обученията по предприемачество за младежите и продължително безработните, курсове за преквалификация за безработните и заетите лица, модернизирани на образователната система, така че тя в по-голяма степен да отговаря на изискванията на работодателите.

Въпреки подобряването на пазара на труда заплащането продължава да бъде сравнително ниско. Основните фактори за наблюдавания ръст на заплащане са два – повишаването на минималната работна заплата и положителните тенденции в икономическото развитие. Намаляващият брой на безработните на чисто пазарен принцип води и до ръст на предлаганото заплащане, тъй като все повече работодатели се конкурират за все по-малко безработни - особено в икономически дейности, където свободните специалисти са малко. През четвъртото тримесечие на 2022 г. средната месечна брутна работна заплата в област Шумен нараства спрямо третото тримесечие на 2022 г. с 5,8% и достига 1485 лева. Нарастването спрямо същото тримесечие на 2021 г. е с 14,4 процента. Въпреки нарастването средното възнаграждение в областта остава значително по-ниско от това за страната, което за декември 2022 г. е 1947 лева.

Индустрията продължава да е основен източник на заетост за нискоквалифицираните кандидати за работа. Сравнително малък дял от нискоквалифицираните хора се налага да разчитат на финансирани от общините дейности и субсидирана заетост.

Икономическо развитие на територията на община Шумен

В условията на преодоляване на последствията от пандемията и кризата с COVID-19 икономическото развитие продължава да е сред водещите приоритети в нашата работа. И през 2022 г. продължиха усилията ни за създаване на условия за развитие на индустрията и намаляване на административната тежест върху бизнеса, за да има увеличаване на доходите и перспективи за развитие на младите хора. Като цяло след процеса на преодоляване на доскорошната стагнация се наблюдава тенденция към нарастване на обема на инвестиции в областта – преките чуждестранни инвестиции в нефинансовия сектор за 2021 г. в област Шумен възлизат на 120.8

млн. евро, като се наблюдава ръст от 2.4% в сравнение с 2020 година, а разходите за придобиване на дълготрайни материални активи във всички сектори на икономиката на област Шумен са 323.6 млн. лв. и в сравнение с предходната година се увеличават с 6.0%. Създаването на добър инвестиционен климат стимулира утвърдените производители в района да продължават да правят нови инвестиции, както и привлича нови за района и страната инвеститори.

След като в годишното издание на конкурса „Кмет на годината“ за 2021 г. специалната награда „Инвестиция на годината“ беше връчена на „Алкомет“ АД за мащабната инвестиционна програма на фирмата през последните няколко години, включваща откритото през годината разширение на базата на компанията и продължаващата модернизация на производствените процеси, през 2022 г. фирмата откри нови производствени мощности - във Валцов цех 2 стартира нова машина за надлъжно рязане и напречно рязане на рулони. Общата стойност на инвестицията е 5,4 млн. евро а модерната техника е съпътстваща към вече въведения в експлоатация студено валцов стан SMS на стойност 30 млн. евро.

Продължи дейността по реализиране на проекта „Индустириален парк – Шумен“ и привличане на инвеститори и инвестиции въпреки все още намалената инвестиционна активност на компаниите в световен мащаб и наложените в началото на годината ограничения за пътувания. През 2021 година Индустириален Парк Шумен беше вписан в Регистъра на индустриалните паркове по чл. 21, ал. 1 от Закона за индустриалните паркове, като бяха изпълнени всички законови изисквания и за целта бяха разработени и приети Концепция за Индустириален Парк Шумен и Правилник за цялостна организация в Индустириален Парк Шумен. В края на 2022 г. Индустириален парк – Шумен беше включен в одобрения от правителството Списък на ключови индустриални паркове със стратегическо значение за балансираното териториално развитие на страната. Списъкът съдържа седем индустриални парка, като два от тях са в Северозападния регион за планиране и по един - във всеки от останалите региони за планиране. Очаква се до края на февруари да стартира Програмата за публична подкрепа за развитието на индустриални райони и паркове за привличане на инвестиции, като средствата в размер на 212.5 млн. ще са за цялостно или частично изграждане на инфраструктура в индустриалните зони и паркове.

През изминалата 2022 година „Индустириален Парк Шумен“ АД продължи да извършва дейности по поддръжка на техническата инфраструктура и общите части и да предоставя обслужване на инвеститорите в парка.

През изминалата година дружеството продаде осем терена в Подзона А с обща площ 29 528 кв. м. на обща стойност 1 440 189 лева, основно на инвеститори, които вече са придобили терени в парка, за разширяване на техните инвестиционни намерения. В края на годината беше сключен предварителен договор за продажба на индустриален терен в подзона С на нов инвеститор и започната процедура по смяна на предназначението му, като сключването на окончателен договор с инвеститора под форма на нотариален акт ще бъде осъществено през 2023 година.

През 2022 година беше изграден и въведен в експлоатация Захранващ водопровод от HDPE 100-PN-10 от позона С до подзона D с обща дължина 547 метра, който осигурява възможност за последващо захранване с вода на имотите, ситуирани в подзона D. Беше изработен проект за „Отводняване на повърхностни води в подзона D“, изпълнението на който се планира да започне през 2023 година.

Община Шумен продължава да работи в посока към насърчаване на активното партньорство между местната власт, бизнеса, браншовите организации и средите на науката и образованието. С решение на Общинския съвет от м. януари 2022 г. договорите за наем на имоти – общинска собственост със срок на действие до 5 години да бъдат продължени с 3 години по искане на наемателите при определените в решението условия. На официалната интернет страница на Община Шумен беше поставен линк към Единния информационен портал – официален източник на информация относно мерките за борба с разпространението на COVID-19 в България, включително здравните, икономическите и социалните последици от епидемията, с цел улесняване на достъпа на работодателите до информация за проектите за финансова подкрепа и компенсация, запазване на заетостта и др.

През 2022г., която е първата година за настоящия проект със срок до края на 2023 г., продължи дейността на Областния информационен център. През годината, въпреки наложеното спазване на противоепидемични мерки през първото тримесечие, ОИЦ-Шумен проведе информационни събития в общините от Шуменска област за популяризиране и разясняване на актуалните процедури от Програмата за развитие на селските райони и Националния план за възстановяване и устойчивост. Центърът проведе информационно събитие като част от общата инициатива на Мрежата от 27 ОИЦ, за представяне на основните насоки и предстоящите процедури по одобрените за финансиране програми за програмен период 2021 – 2027 г. През годината офисът на ОИЦ - Шумен е бил посетен от 534 посетители, на които са били предоставени информационни услуги на място.

С решение № 919 от 23.02.2023 г. бяха приети Програма за развитие на туризма в община Шумен през 2023 г. и Отчет за изпълнение на програмата за развитие на туризма в община Шумен за 2022 г., където бяха отчетени реализираните дейности през 2022 г., насочени към постигането на основната цел на Програмата за развитие на туризма през 2022 г. за активно взаимодействие с всички заинтересовани страни в туристическата дейност, с цел обединяване на наличните ресурси в публичния и частния сектор за адаптиране към реалностите на пазарните изисквания и потребителски очаквания при предлагане на туристическите услуги.

По отношение на обслужването на бизнеса общинската администрация се стреми към развитие на е-община, подобряване ефективността на процесите в общинската администрация, изграждане на информационна система за координация, наблюдение и контрол на изпълнението на публичните политики, изграждане на електронно управление, работа в мрежа с други административни структури.

Инфраструктура, благоустройство и екология

Най-проблемно за общините беше осигуряването на финансов ресурс за големите инфраструктурни обекти и това, за съжаление, забави строителството. Въпреки трудностите през 2022 г. бяха реализирани инфраструктурни обекти в различни области с цел подобряване на условията за живот и обновяване на градската среда.

Приключи строителството на кръговото кръстовище на път I-2, на довеждащата инфраструктура до Индустриалния парк, както и ремонтът на съществуващото кръгово кръстовище на път I-7. Изградено е ново улично LED осветление от изхода на Шумен по бул. „Симеон Велики“ до новото кръстовище, като инвестицията е на стойност 1 114 000 лв., осигурени от държавата.

Завърши ремонтът на надлеза по бул. „Ришки проход“ над железопътната линия София – Варна. Община Шумен получи средства от МРРБ в размер на 700 000 лева за укрепване на съоръжението и преасфалтиране на моста.

Приключи първият етап на проекта за реконструкция и реновиране на Спортния комплекс „Панайот Волов“. С постановление на МС на Община Шумен бяха отпуснати 3 000 000 лв. за изграждане на Тренировъчна зала и Тренировъчно игрище. Обектите бяха завършени, въведени в експлоатация и предоставени за управление на ОП „Общински жилища и имоти“.

През годината приключи рехабилитацията (реконструкция) на Водоснабдителна система „Мътница“ – I-ви етап, включваща възстановяване на БПС № 5, на стойност 404 236 лв.

С 55 000 лева целево финансиране от бюджета на общината беше възстановена работата на Водоснабдителната система: Дълбок сондаж „Черенча“ и Помпена станция – село Черенча. Готова е проектната документация и предстои подмяната на 180 метра уличен водопровод на ул. „Боян Българанов“ в село Царев брод. През 2023 година Община Шумен планира да финансира и да възложи проектиране, реконструкция или цялостна подмяна на съществуващите водопроводни мрежи в селата Черенча, Градище, Лозево, Друмево и Вехтово с цел преустановяване на режима на водоснабдяване и достигане на минимални нива на водните загуби.

Изготвени са проекти за реконструкция на дъждовната и на битовата канализация по ул. „Васил Априлов“, както и за реконструкция на уличен водопровод по ул. „Марица“ в Шумен.

26 улици в Шумен и кварталите на града са основно или частично ремонтирани със средства от общинския бюджет. Обновени са 12 територии за обществено ползване, междублокови пространства, алеи и тротоари. Близко 3 000 000 лв. собствени средства е вложила общинската администрация в обновяването на уличната мрежа в града през тази година.

Започнаха ремонтните работи по панорамния път към Шуменското плато. Възстановени бяха отводнителните канавки, които отвеждат дъждовните води. Разчистени са свлечените земни и скални маси от ската, както и затлачените водостоци. Общината възложи изработването на геолошко проучване и изготвяне на проект за укрепване на пътя.

Завърши подмяната на уличното осветление по бул. „Ришки проход“ от кръговото на ул. „Владайско въстание“ до изхода от Шумен. Старите осветителни тела са подменени с по-ефективните и икономични LED-лампи. Подменена е 4 303 м. кабелна мрежа, монтирани са 77 нови електрически стълбове и 82 осветителни тела. През последните две години изцяло обновено е уличното осветление от входа за Шумен при Пети километър, от входа за града и по целия бул. „Симеон Велики“, ул. „Преслав“, части от ул. Съединение“, бул. „Мадара“, ул. „Нанчо Попович“, ул. „Харалан Ангелов“, в кварталите „Боян Българанов“, „Тракия“, „Дивдядово“ и др.

Строителни работи за близо 440 000 лева е извършило през тази година ОП „Строителство и благоустройство“. Ремонти на фасади, покривни конструкции, кухненски помещения, циклене на паркет, санитарни възли, подмяна на ел. инсталации и боядисване са само част от дейностите на предприятието през годината.

Интелигентна светофарна уредба за регулиране на движението по бул. „Симеон Велики“ беше изградена на кръстовището до Томбул джамия. Тя включва системи за видеонаблюдение, за анализ на трафика и за дистанционно наблюдение и управление с цел оптимизиране на пропускателната способност на кръстовището.

Приключи рехабилитация и реконструкция на ул. "Иван Кр. Ивански" в кв. Дивдядово, гр. Шумен на обща стойност 410 968 лв. Реализацията на обекта започна през м. август 2021 г.

Продължава изпълнението на дейностите по разширение на Гробищния парк в гр. Шумен за 240 000 лв.

Изградено беше ново улично осветление и по бул. „Ришки проход“.

Подменени бяха 700 съдове за отпадъци в южния район на Шумен, включително в квартал „Дивдядово“ и селата на общината. От началото на месец юли тази година ОП „Чистота“ пое сметосъбирането и сметоизвозването на смесените твърди битови отпадъци в целия град. Беше закупена сметосъбираща техника – три вариопреси и три бордови камиона, с които да се подобри работата по събиране на растителните отпадъци от зелената система в гр. Шумен и от частните имоти, също така и за едрогабаритни отпадъци-мебели. Четири подземни контейнери, всеки с обем 3 куб.м. бяха поставени пилотно в различни части на града.

Община Шумен възложи провеждане на проучване за нагласите на домакинствата, които се отопляват на дърва и въглища, за безплатна подмяна на топлоуреди на твърдо гориво с екологични алтернативи. Резултатите ще покажат дали и при какви условия гражданите биха заменили отоплителните си устройства и с каква форма на отопление, в съответствие с планираната процедура с работно заглавие „За по-чист въздух“ на Програмата „Околна среда“ 2021-2027 г., по която Община Шумен е потенциален бенефициент.

В 26-те села на общината и в три от кварталите на Шумен бяха изградени 31 нови площадки за съдове за строителни отпадъци от домакинствата. Още 5 контейнера са разположени в двора на бившето военно поделение „Дивизията“

в Шумен. Събраните количества се транспортират до площадка за оползотворяване на инертни строителни отпадъци.

14 нови контейнери за текстил и обувки бяха поставени в различни точки на града и кварталите на Шумен. С тях общият брой на съдовете вече е 19. От началото на тази година до месец октомври са събрани и предадени за оползотворяване над 122 тона текстилни отпадъци, които се сортират и предават за последваща обработка. За сравнение през миналата година събраните количества са били 69 тона.

Беше извършено почистване на нерегламентирани сметища в много от населените места на общината. Продължава засаждането на нови дървета в рамките на град Шумен, а лятното и зимно зацветяване се извършва изцяло с произведения от Общинското предприятие „Паркове и обредна дейност“ цветя.

Проекти, финансирани по линия на европейските фондове, механизма за възстановяване и устойчивост и други донори

Кохезионната политика на Европейския съюз е заложена в Договора за функционирането на съюза и има за цел да ускори икономическото и социално сближаване, като ограничи неравенствата по отношение на развитието на различните региони. Политиката е насочена към ключови области, което ще помогне на ЕС да посрещне предизвикателствата на XXI век и да остане конкурентоспособен в световен план. За периода 2021-2027 г. Кохезионната политика има пет основни цели: По-интелигентна Европа— чрез иновации, цифровизация, икономическа промяна и подкрепа за малките и средните предприятия; По-зелена и безвъглеродна Европа— чрез прилагане на Парижкото споразумение и инвестиране в енергийния преход, възобновяемите енергийни източници и борбата с изменението на климата; По-добре свързана Европа— със стратегически транспортни и цифрови мрежи; По-социална Европа— изпълнение на европейския стълб на социалните права и подкрепа за качествената заетост, образованието, уменията, социалното приобщаване и равния достъп до здравеопазване; Европа по-близо до гражданите — подкрепа за местните стратегии за развитие и устойчивото градско развитие в ЕС.

Изборът на цели на политиката, националните приоритети в европейското финансиране и основният фокус на интервенции са обосновани в споразумението за партньорство 2021–2027 г., което съдържа и списък с програмите, които ще ги адресират. Програмите (наричани до 2020 г. „оперативни програми“) детайлизират споразумението за партньорство на секторно и/или регионално ниво и представляват подробни планове, в които се определя как ще бъдат изразходвани средствата от структурните и кохезионния фондове по време на програмния период.

Програма „Развитие на регионите“ 2021 – 2027 г. беше одобрена от ЕК на 16.12.2022 г., но има последващи промени. По програмата към настоящия момент няма отворени процедури. Програма „Околна среда“ 2021 – 2027 г. беше одобрена на 10.10.2022 г. По програмата е отворена само процедура „Техническа помощ за управление на ОПОС 2014 – 2020“. Същата е ситуацията с Програма „Добро управление“, по която е отворена процедура „Техническа помощ за управление на ОПДУ“.

Програма „Конкурентоспособност и иновации в предприятията“ 2021 – 2027 г. е одобрена през 2021 г., с насоченост повишаване на иновационната и инвестиционна активност на предприятията. Предстои да бъде отворена процедура чрез подбор на предложения за изпълнение на инвестиции от крайни получатели по Програма за публична подкрепа за развитието на индустриалните райони, паркове и подобни територии и за привличане на инвестиции по Плана за възстановяване и устойчивост. По процедурата ще могат да кандидатстват всички оператори на индустриални зони и паркове в страната – държавни, общински, съвместни и частни, новосъздадени или в напреднал етап на развитие. Кандидатите могат да участват индивидуално – за вътрешната инфраструктура, или в партньорство с общини, Агенция пътна инфраструктура, Национална компания „Железопътна инфраструктура“ или ВиК оператори – за довеждащата инфраструктура, в зависимост от нейните елементи. Безвъзмездни средства ще се отпускат за изграждане, реконструкция и рехабилитация на довеждаща техническа инфраструктура до границите на индустриалния парк или зона. Ще може да се кандидатства и за изграждане, реконструкция и рехабилитация на вътрешна техническа инфраструктура в границите на индустриалния парк или зона. „Индустриален парк – Шумен“ АД ще кандидатства с проектно предложение по процедурата.

По Програма „Развитие на човешките ресурси“ са отворени процедури „Патронажна грижа“ – компоненти 2, 3 и 4, по които община Шумен участва.

В контекста на изпълнението на приоритетите на Плана за интегрирано развитие на Община Шумен 2021 - 2027 продължи управлението и изпълнението на проекти, финансирани по оперативни програми и други източници като инструмент за допълваща и компенсираща финансова помощ. До края на настоящата 2023 г. е срокът за приключване на всички проекти, изпълнявани по административни договори, финансирани със средства по оперативните програми от предходния програмен период 2014 – 2020 г.

Проект „Обновяване, включително прилежащи пространства на Летен театър гр. Шумен“ се реализира по Оперативна програма „Региони в растеж“, приоритетна ос: „Устойчиво и интегрирано градско развитие“, процедура: „Изпълнение на интегрирани планове за градско възстановяване и развитие 2014-2020-Шумен“. Проектът е единият от последните два обекта от Инвестиционната програма на общината. Обектът е включен в група дейности „Културна инфраструктура“, които се реализират само чрез финансови инструменти или с комбинирано финансиране чрез БФП и финансови инструменти, създадени по линия на ОПРР2014-2020г., с водещата роля на финансовите посредници. За предоставяне на безвъзмездна финансова помощ за изпълнението на проекта е сключен административен договор № РД-02-37-18 от 11.05.2021 г. и анекси към него. Продължават строително-ремонтните дейности по обновяването на Летния театър и прилежащите пространства.

Проект „Частична рехабилитация и ремонт на Общински младежки дом – гр. Шумен, включително подобряване енергийна ефективност, достъпна и безопасна среда“ се реализира по Оперативна програма „Региони в растеж“, приоритетна ос: „Устойчиво и интегрирано градско развитие“, процедура: „Изпълнение на интегрирани планове за градско възстановяване и развитие

2014-2020-Шумен“. Заедно с проекта за обновяване на Летния театър този проект е от последните два обекта от Инвестиционната програма на общината. Обектът е включен в група дейности „Културна инфраструктура“, които се реализират само чрез финансови инструменти или с комбинирано финансиране чрез БФП и финансови инструменти, създадени по линия на ОПРР2014-2020г., с водещата роля на финансовите посредници. За предоставяне на безвъзмездна финансова помощ за изпълнението на проекта е сключен административен договор № РД-02-37-24 от 01.07.2021 г. и анекси към него. Продължават дейностите по рехабилитация и ремонт на Младежкия дом, включително подобряване на енергийната ефективност и осигуряване на достъпна и безопасна среда.

Завърши изграждането на новия социален блок в кв. „Тракия“ по проекта „Изграждане на социални жилища в гр. Шумен“ по ОП „Региони в растеж 2014-2020 г.“ Строителството е за близо 3 000 000 лв. Многофамилна жилищна сграда се състои от две секции, всяка секция на 5 жилищни етажа и разполага с 51 апартамента, един от които е за хора в неравностойно положение. Всички жилища са обзаведени и оборудвани с необходимите мебели и техника. Вече започна настаняването в жилищата. Проектът беше част от Инвестиционната програма на общината и се реализира по Оперативна програма „Региони в растеж“ 2014-2020, Приоритетна ос 1: „Устойчиво и интегрирано градско развитие“, процедура „Изпълнение на интегрирани планове за градско възстановяване и развитие 2014-2020-Шумен“.

Със средства, отпуснати от Министерството на младежта и спорта, беше извършен основен ремонт на първи корпус от Спортния комплекс „Плиска“. През последните няколко години общинската администрация извърши ремонт и укрепване на покривната конструкция, газификация и подмяна на осветителните тела в залата. Вложените към момента средства от държавата и общината за обновяване на съоръжението са в размер на над 1 200 000 лв.

Със средства по ПМС №33/28.02.2020 г. в размер на 3 000 000 лв. беше изпълнен Етап 1 – изграждане на "Тренировъчна зала и тренировъчно игрище", част от обект Реконструкция и реновиране на спортен комплекс "Панайот Волов" – Шумен. Обектът е готов, предстои извършване на СМР по благоустрояване на околното пространство и направа на паркинг за автомобили.

Извършва се проектиране за реконструкция и реновиране на спортен комплекс „Хиподрум - Кабиюк“, гр. Шумен със средства, отпуснати по ПМС в размер на 4 000 000 лв.

Усилено се работи за покриване на река „Енчова“ и подобряване на техническата инфраструктура на ул. „Марица“ в участъка от ул. „Васил Друмев“ до ул. „Софийско шосе“ гр. Шумен. Общата стойност на проекта е 2 814 335 лв. Изграждат се и две допълнителни платна за движение на автомобилите, нов тротоар и велоалея, като между тях и непосредствено до тях ще има оформени тревни площи, пейки и нови дървета. Започнаха и строителните дейности за укрепване на коритото на река „Енчова“ в участъка от ул. „Васил Друмев“ до ул. „Ген. Скобелев“. С отпуснатите от държавата

520400 лв. лева там в момента се изграждат бетонни стени, които да заздравят бреговете на реката и да запазят пътя от ерозия.

Приключи строителството на Пречиствателната станция за питейни води като част от реализацията на интегрирания проект за подобряване на водния сектор на територията, обслужвана от ВиК-Шумен. На 25-ти януари 2023 г. стартира и реконструкцията на довеждащия водопровод от язовир „Тича“. Двата обекта са част от "Интегриран проект за подобряване на водния сектор на обособена територия, обслужвана от ВиК Шумен по ОП "Околна среда 2014-2020 г.", който ще приключи до края на 2023 г. Проектът, който включва и подмяна на водопроводи и канализация в Шумен, е на стойност 126 564 455,79 лева и е най-мащабният, който се реализира в региона през последните години.

По Програма „Възобновяема енергия, енергийна ефективност и енергийна сигурност“, финансирана по Финансовия механизъм на Европейското икономическо пространство 2014- 2021 г., процедура „Енергийна ефективност в сгради“, беше сключен Административен договор за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ № BGENERGY-2.002-0005-S01 по проект „Подобряване на енергийната ефективност на общински сгради – 9-то Основно училище „Панайот Волов" гр. Шумен и Основно училище „Панайот Волов“, с. Мадара“. В процес на изпълнение са процедурите по проекта. Общата стойност на безвъзмездната финансова помощ е 2 232 398 лв. Проектът за енергийна ефективност включва цялостен ремонт и топлоизолации на покривни конструкции, подмяна на дограма, външна топлоизолация, ремонт на осветителните инсталации и подмяна на осветителните тела, цялостна подмяна на отоплителните инсталации с нови, пожароизвестяване за двете училища.

Приключи ремонтът и преустройството на съществуващи обекти по проект „Създаване на Дневен център за лица с увреждания и техните семейства, включително с тежки множествени увреждания в град Шумен“ по Оперативна програма „Развитие на човешките ресурси“ 2014-2020 на стойност 366 037 лв.

През 2022 г. на територията на община Шумен бяха реализирани 4 проекта по Националната кампанията „Чиста околна среда – 2022 г.“ на тема „Обичам природата – и аз участвам“, средствата за която са предоставени от Предприятие за управление на дейностите по опазване на околната среда – три в гр. Шумен и един в с. Илия Р. Блъсков.

В социалната сфера през 2022г. община Шумен работи по следните проекти:

Проект BG05M9OP001-2.061-0001 „Дневен център за подкрепа на лица с увреждания и техните семейства, включително с тежки множествени увреждания в град Шумен“. Проектът се осъществява с финансовата подкрепа на Оперативна програма „Развитие на човешките ресурси“ 2014-2020 г., Приоритетна ос №2 „Намаляване на бедността и насърчаване на социалното включване“. Бюджетът на проекта е 915 365,39 лв., а срокът на изпълнение - от 21.12.2020 г. до 30.09.2023г. Основната цел на проекта е да осигури качествена грижа за лица с тежки множествени увреждания чрез предоставяне на интегрирани услуги с иновативен характер. Предоставяните интегрирани здравно-социални услуги в Центъра, изцяло ще са фокусирани върху

индивидуалните потребности на лицата с увреждания и подкрепа на техните семейства, в това число: Дневни и почасови услуги; Мобилни услуги в домашна среда; Заместваща грижа. Капацитетът на Център за подкрепа на лица с увреждания, включително с тежки множествени увреждания е 30 лица ползващи дневни и почасови услуги и 60 лица, подкрепени чрез мобилна работа, грижа в домашна среда или заместваща грижа 24/7.

Проект BG05M9OP001-2.004-0043-C05 „Център за ранно детско развитие в община Шумен“ по Оперативна програма “Развитие на човешките ресурси”. Общо бюджетът на проекта е 925 321, 36 лв., а срокът на изпълнение – стартирал на 01.09.2016 г., приключва на 31.12.2022 г. За 2022 г. бюджетът е в размер на 165 623,61 лв. Настоящият брой на обслужваните по проекта лица е съответно: деца - 84 и родители - 67. От стартирането на проекта социални услуги са получили 387 деца и 264 родители. Целевите групи по проекта са деца от 0 до 7 години в риск и техните семейства; семейства с деца от 0 до 7 години, включително с увреждания, както и деца от 0 до 7 години, включително с увреждания, настанени в институции. Предоставят се професионални услуги за ранна интервенция на уврежданията, пряка работа с децата с увреждания и техните родители, включително рехабилитация и дейности за консултиране, обучение, мобилна работа с детето в неговия дом.

Проект BG05FMOP001-5.001-0193-C05 „Топъл обяд в условия на пандемията от COVID-19 в община Шумен“, по Оперативна програма за храни и/или основно материално подпомагане. Бюджетът на проекта е 505 857,11 лв. Проектът стартира на 01.01.2021 г. и беше със срок на изпълнение до 30.09.2022 г. Ежедневно по проекта са обслужвани 650 лица, от които 135 в град Шумен и 515 по малките населени места на община Шумен. Целеви групи по проекта са лица без доходи или с ниски доходи под линията на бедност - хора в затруднение поради влошената икономическа обстановка в страната, хора, които поради възрастта си или налични увреждания са в по-висок риск от заразяване и неблагоприятно протичане на инфекцията, лица, поставени под карантина - без доходи или с ниски доходи под линията на бедност и нямат близки, които да им окажат подкрепа; лица, обект на социално подпомагане, за които е установена нужда от допълнителна подкрепа и в условията на извънредна епидемична обстановка, са в невъзможност да задоволят основните си жизнени потребности. Община Шумен отново кандидатства с проект за продължение „Топъл обяд в община Шумен“ с капацитет 700 лица и дейността е продължена, считано от 01.11.2022г.

Проект: BG05M9OP001-6.002-0206-C01 “Патронажна грижа + в Община Шумен“. Проектът се осъществява с финансовата подкрепа на Оперативна програма „Развитие на човешките ресурси“ 2014-2020 г., финансиран от Европейския социален фонд. Бюджетът на проекта е 1 147 760,44 лв. Срокът на изпълнение е 23.09.2021 г. – 23.05.2023 г. Основната цел на проекта е осигуряване на подкрепа чрез предоставяне на патронажни грижи за възрастни хора и лица с увреждания чрез услуги в домашна среда, както и подкрепа за адаптиране на социалните услуги, делегирани от държавата дейности във връзка с разпространението на COVID 19. Основните дейности по проекта са в две направления: Направление 1 – Дейност „Патронажна грижа“: предоставяне

на почасови мобилни интегрирани здравно-социални услуги за нуждаещи се лица с увреждания и възрастни хора, психологическа подкрепа, консултиране, доставка на храна, хранителни продукти и продукти от първа необходимост, вкл. лекарства, заплащане на битови сметки и др. / със средства на потребителите/, транспорт на персонала, предоставящ патронажна грижа от/до домовете на лицата. Брой обхванати потребители за периода на изпълнение на проекта – 201, назначени лица по проекта 23; Направление 2 - Дейност: „Превенция на COVID 19 в социалните услуги, делегирани от държавата дейности“: осигуряване на ЛПС, дезинфекция на сградния фонд на социалните услуги, чрез назначаване на екип от чистач/хигиенисти, тестване на персонала и потребителите, осигуряване на компютърна техника, таблети, лаптопи с цел адаптиране и приспособяване на средата на социалните услуги, в контекста на въведените ограничения в резултат на епидемичната обстановка. Минимален брой на подкрепените лица от социалните услуги, делегирани от държавата дейности: 150 лица, заети в социалните услуги, делегирани от държавата дейности, пряко изложени на риск от заразяване с COVID- 19; 453 лица, ползватели на социални услуги, делегирани от държавата дейности.

Проект „Приеми ме 2015 г.“ - BG05M9OP001-2.003-0001-C01, финансиран от Оперативна програма „Развитие на човешките ресурси“, е с пряк бенефициент Агенцията за социално подпомагане. Сключено е Споразумение за 2022 г. между Агенция за социално подпомагане и Община Шумен за осигуряване на средствата за издръжка на децата, настанени в приемни семейства и изплащане на възнагражденията на професионалните приемни семейства. Средствата се осигуряват от държавния бюджет по програма „Подкрепа на децата и семействата“ като част от бюджета на АСП. В качеството си на партньор Община Шумен има управленска отговорност да реализира проекта на областно ниво, чрез планиране, организиране, координиране и отчитане пред Агенция за социално подпомагане. За 2022г. в община Шумен професионалните приемни семейства са 32, настанените деца в тях 28. За област Шумен семействата са 103, настанените деца са 95.

По реда на Закона за личната помощ към 31.12.2022 г. в механизма лична помощ са включени – 543 потребители обслужвани от 584 лични асистенти. За социалната услуга „Асистентска подкрепа“ за същия период ползвателите са 179 лица, обслужвани от 60 социални асистента, включително селата.

По програми за заетост през чрез сключени договори между Агенция по заетостта, чрез Дирекция „Бюро по труда“ и общинска администрация Шумен е осигурена работа на 40 лица от населените места на територията на община Шумен.

Проектите, които са изпълнявани от образователните и културни институции на територията на общината, са посочени в приложенията.

По Националния план за възстановяване и устойчивост в края на 2022 г. бяха отворени няколко процедури, по които община Шумен подава проектни предложения.

По процедура „Подкрепа за енергийно ефективни системи за улично осветление“ с финансиране по линия на механизма за възстановяване и устойчивост /Покана 1/, Инвестиция С4.ІЗ „Подкрепа за енергийно ефективни

системи за улично осветление“, компонент 4 „Нисковъглеродна икономика“ от Националния план за възстановяване и устойчивост, в изпълнение на решение № 907 от 26.01.2023 г. на Общинския съвет Община Шумен кандидатства с проект „Рехабилитация и модернизация на уличното осветление в град Шумен“.

В изпълнение на решение № 913 от 26.01.2023 г. на Общинския съвет Община Шумен кандидатства по Процедура BG-RRP-1.007- Модернизация на образователна среда, финансирана по Механизма за възстановяване и устойчивост, Компонент 1 „Образование и умения“ от НПВУ, с проектни предложения „Подобряване на енергийната ефективност и модернизация на образователната среда в НУ „Княз Борис I“, гр. Шумен“ и „Подобряване на енергийната ефективност и модернизация на образователната среда в III ОУ „Д. Благоев“, гр. Шумен“.

Предстои да бъде подадено проектно предложение за кандидатстване по процедура за директно предоставяне на средства от Механизма за възстановяване и устойчивост на конкретни крайни получатели за изпълнение на инвестиции BG-RRP-11.010 - „Извършване на строителни дейности и доставка на оборудване и обзавеждане с оглед реформиране на съществуващите домове за стари хора“, съгласно решение № 906 от 26.01.2023 г. на Общинския съвет

Съгласно решение № 914 от 26.01.2023 г. на Общинския съвет Община Шумен подготвя проектни предложения за кандидатстване по процедура BG-RRP4.020 „Подкрепа за устойчиво енергийно обновяване на публичен сграден фонд за административно обслужване, култура и спорт“, с финансиране по линия на Механизма за възстановяване и устойчивост, компонент 4 „Нисковъглеродна икономика, Инвестиция „Подкрепа за обновяване на сградния фонд“ от НПВУ, за устойчиво енергийно обновяване на административната сграда на община Шумен и сграда на кметство с. Мадара - в група административни сгради, сградите на Регионален исторически музей в гр. Шумен и Регионална библиотека в гр. Шумен - в група сгради за обществено обслужване в областта на културата и изкуството, и нереновираната част от Спортен комплекс „Плиска“ в гр. Шумен - при група сгради за спорт.

По Компонент 4 „Нисковъглеродна икономика“ от Националния план за възстановяване и развитие беше отворена за кандидатстване процедура „Подкрепа за устойчиво енергийно обновяване на жилищния сграден фонд – I етап“. Крайни получатели по процедурата са Сдруженията на собствениците, но предложения за изпълнение на инвестиция по настоящата процедура могат да бъдат подавани само в партньорство с общинската администрация, която съгласно условията на процедурата е водещ партньор в проектите и ще изпълнява функциите по тяхното административно и финансово управление, както и отчитането му пред СНД. На етапа на кандидатстване водещият партньор следва да представи обследване за енергийна ефективност и валиден сертификат за енергийни характеристики на сграда в експлоатация, обследване за установяване на техническите характеристики, технически паспорт и партньорско споразумение със СС, да провери документите за учредяването на сдруженията на собствениците, обявяването и провеждането на събранията и

приемането на решенията, да изготви обобщена КСС по окрупнени показатели за всеки отделен проект. Водещият партньор отговаря за данните и пълнотата на посочената техническата документация пред СНД. В края на м. март в община Шумен започна подаването на документи от Сдруженията на собствениците за участие в процедурата.